

College Duurzame filantropie

Prof. dr. Pamala Wiepking

IU Lilly Family School of Philanthropy Indianapolis / Vrije Universiteit Amsterdam

10 april, 2026 – Impact Trade Fair

Contact: p.wiepking@vu.nl

CGR

CENTER FOR
GRANTMAKING
RESEARCH

**POSTCODE
LOTERIJ**

Inhoud

1. Wat is filantropie?
2. Filantropie in Nederland
3. Institutionele filantropie (en wat van haar problemen)
4. Duurzame filantropie

1. Wat is filantropie?

Join at menti.com | use code 5134 2316

Waar denk jij aan bij het woord filantropie?

Mentimeter

Menti

10 april 2026 Impact Tra...

Select which slide to add

Waar denk jij aan bij het woord filantropie?

Wat heb jij het afgelopen jaar weteens gedaan?

0	0	0	0
Wanneer heb ik mijn...	Wat heb ik gedaan...	Waarom heb ik...	Wat heb ik geleerd...

Als je gek hebt gegeven aan een goed doel, waar was dat dan voor?

Waarom geef jij aan goede doelen?

0/1

Wat is filantropie volgens de experts?

Vrijwillige private actie voor het publieke goed

- vrijwillig, geen verplichting, geen sancties
- Actie: gedrag – kan geld geven zijn, maar ook vrijwilligerswerk, goederen, diensten of informatie ter beschikking stellen, bloed geven, organen doneren bij leven of na de dood
- 5 T's: Ties, Testimony, Treasure, Time and Talent

2. Geven in Nederland

Join at menti.com | use code 5134 2316

Wat heb jij het afgelopen jaar weleens gedaan?

0

vtj/wijlgerswerk voor een organisatie

0

geld gegeven aan een goed doel

0

bloed of plasma gegeven

0

mensen in mijn omgeving geholpen (met
bv emotionele steun, zorgtaken, klussen)

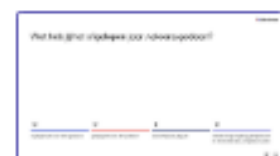
Mentimeter

Menti

10 april 2026 Impact Tra...

Select which slide to add

Join at menti.com | use code 5134 2316

Mentimeter

Als je geld hebt gegeven aan een goed doel, waar was dat dan voor?

Responses can be up to 200 characters and will appear here.

You can group responses if you get more than 10.

Turn on voting so people can flag their favorite responses.

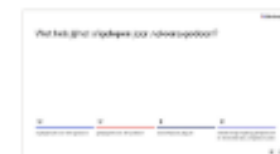

Menti

10 april 2026 Impact Tra...

Select which slide to add

0/10

Geven in Nederland

Geefgedrag	Percentage van Nederlanders
Vrijwilligerswerk voor een organisatie	45%
Geld gegeven aan een goed doel	81%
Bloed of plasma gegeven	4.1%
Mensen in omgeving helpen (met bv emotionele steun, zorgtaken, klussen)	58%

Bron: Bekkers et al. 2024

Geven in Nederland

Bekkers, René, Stephanie Koolen-Maas, and T. N. M. Schuyt, eds. 2024. *Geven in Nederland 2024: Maatschappelijke Betrokkenheid in Kaart Gebracht*. De Graaff.

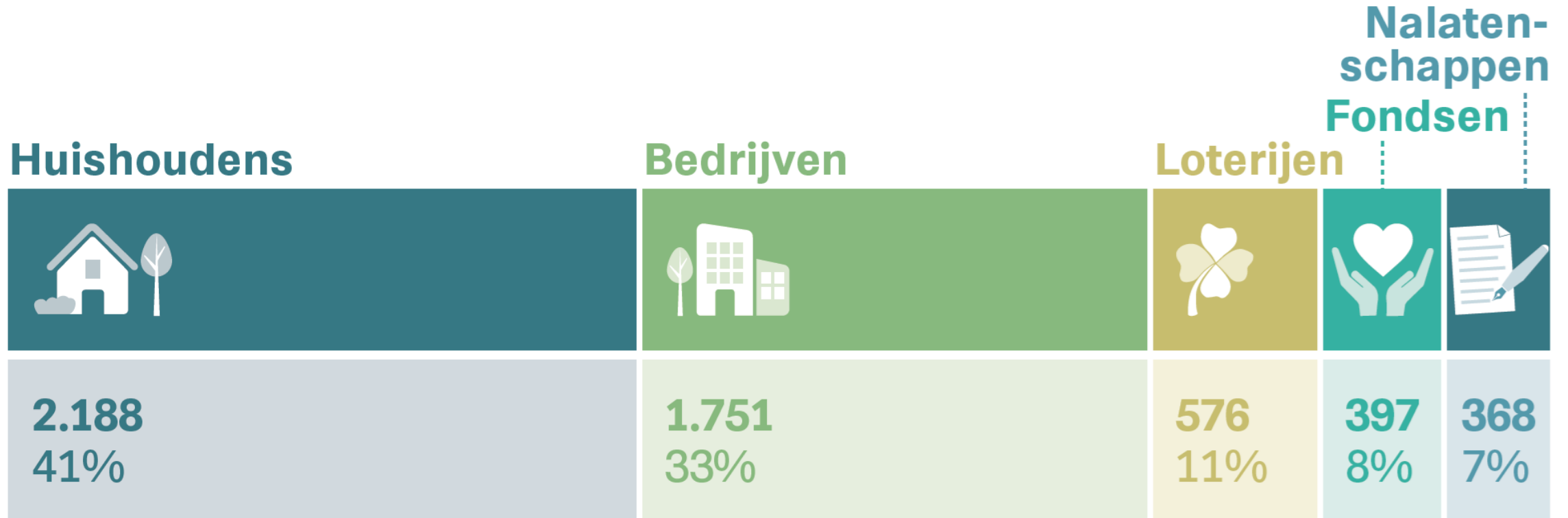
<https://osf.io/g6vzc/files/gx94c>

Sommige sides over Geven in Nederland zijn afkomstig van presentatie 2024 Prof. dr. René Bekkers, VU Amsterdam -

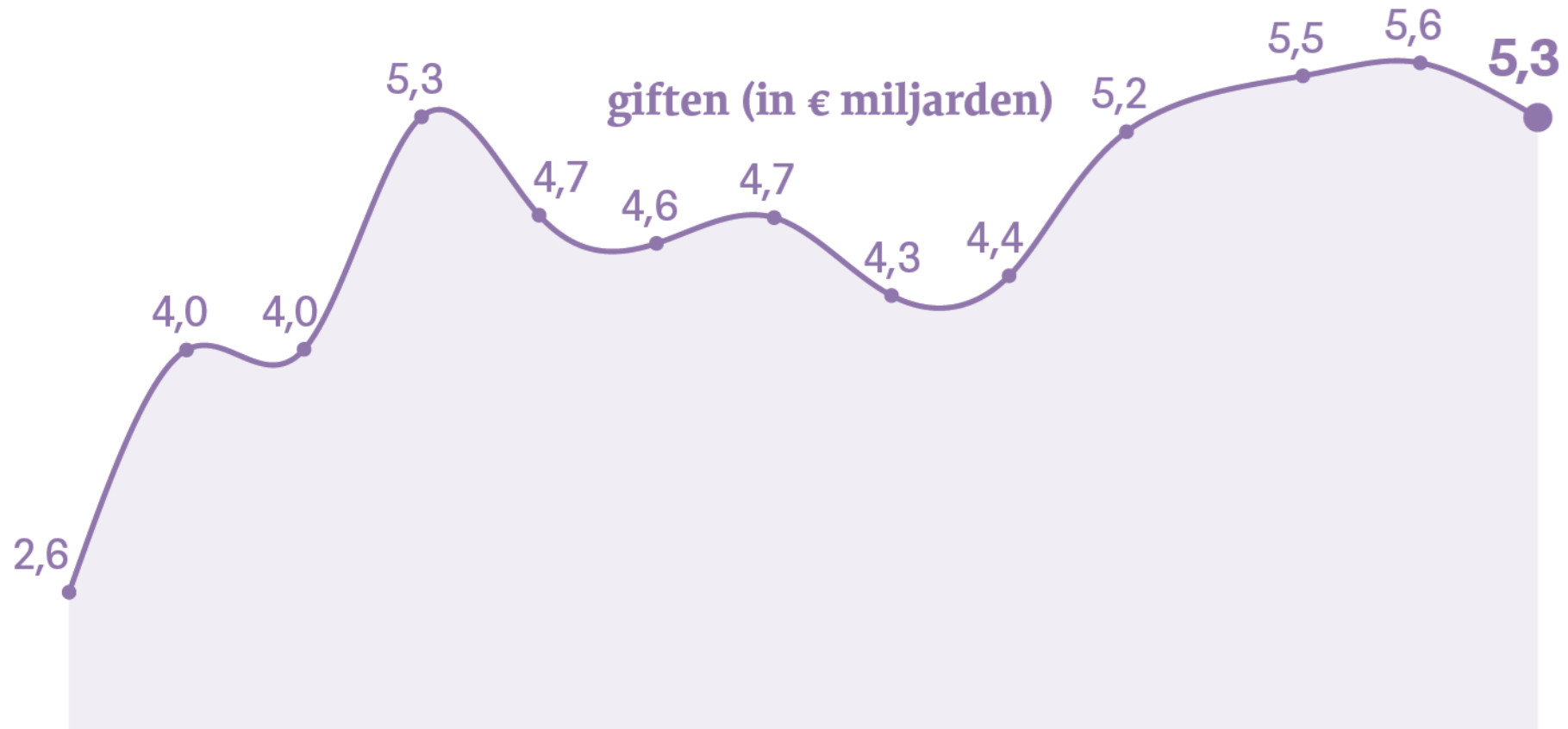
<https://renebekkers.wordpress.com/>

Nederland gaf in 2022 €5,3 miljard

Bron: Bekkers et al. 2024

Bron: Bekkers et al. 2024

1997

1999

2001

2003

2005

2007

2009

2011

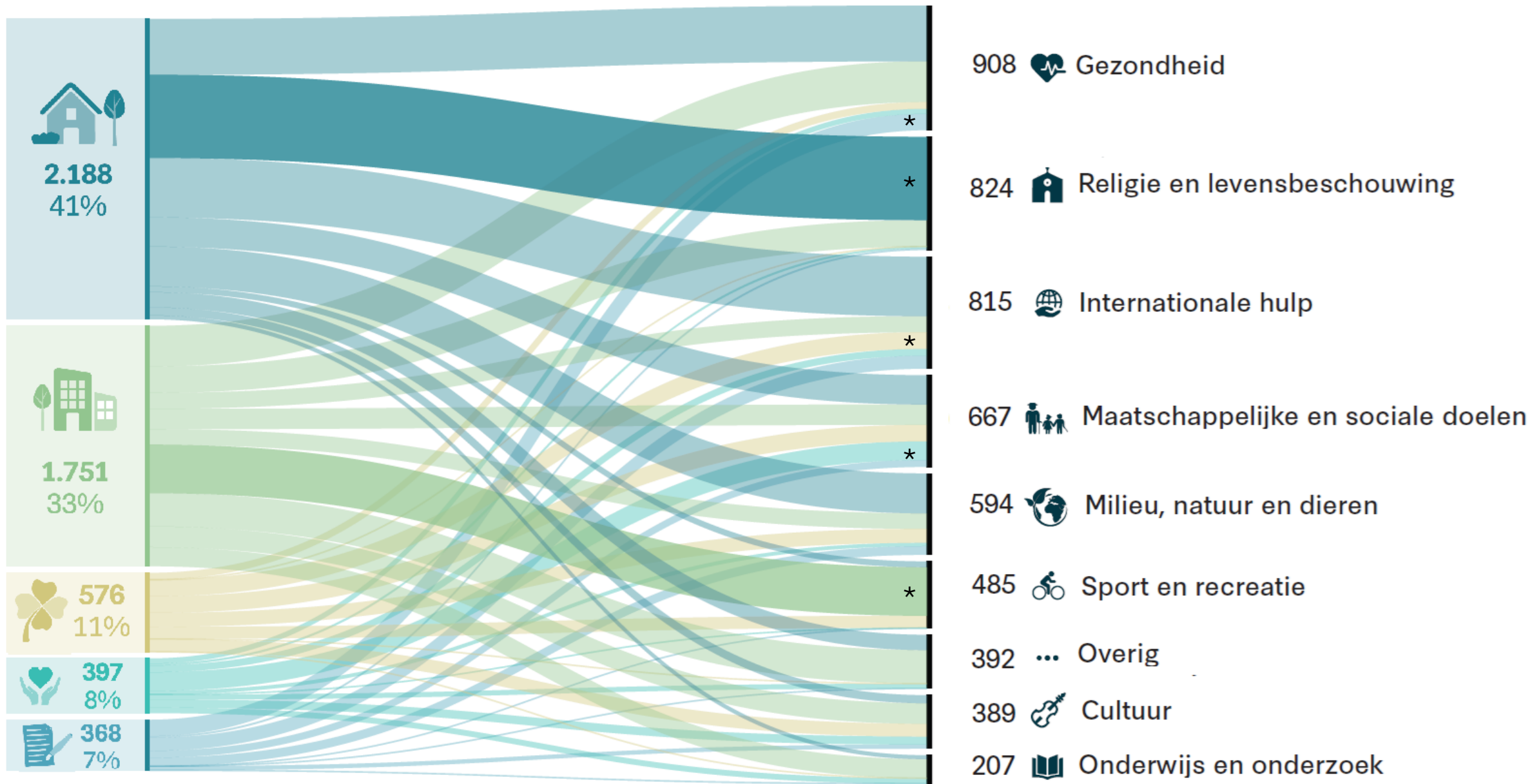
2013

2015

2018

2020

2022

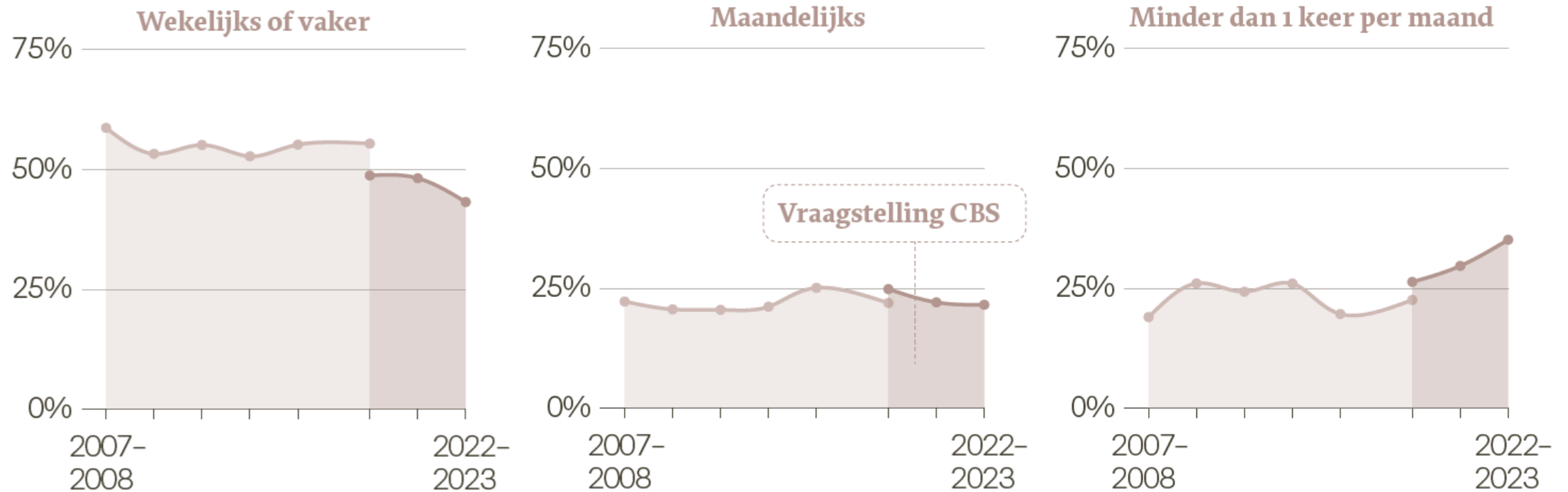

■ Huishoudens
 ■ Nalatenschappen
 ■ Fondsen
 ■ Bedrijven
 ■ Loterijen

Bron: Bekkers et al. 2024

45% deed vrijwilligerswerk; intensiteit neemt af

Percentage vrijwilligers en de frequentie van vrijwilligerswerk voor een organisatie, 2007-2023 (in %)

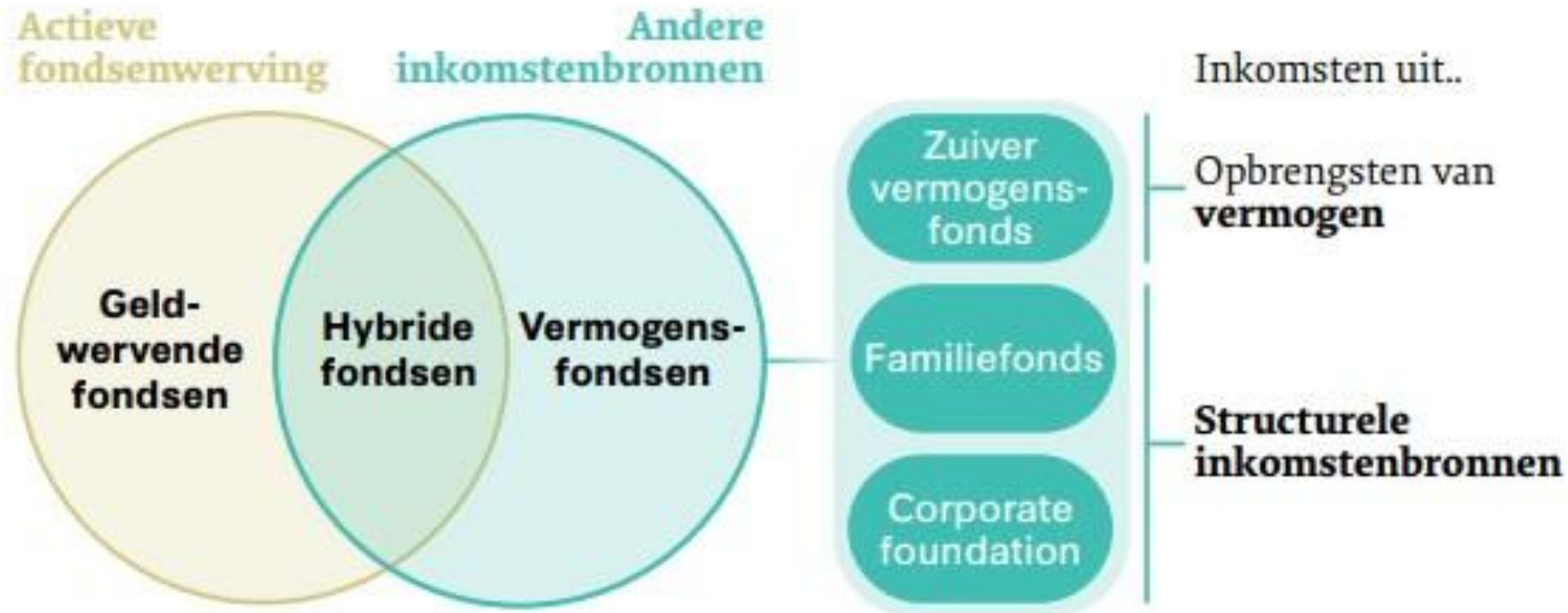
Bron: Bekkers et al. 2024

3. Institutionele filantropie

(en wat van haar problemen)

Fondsen in Nederland

Figuur 3.1 Type fondsen die we onderscheiden in *Geven in Nederland* (ideaaltypen) ^a

Kritiek op institutionele filantropie:

Niet democratisch

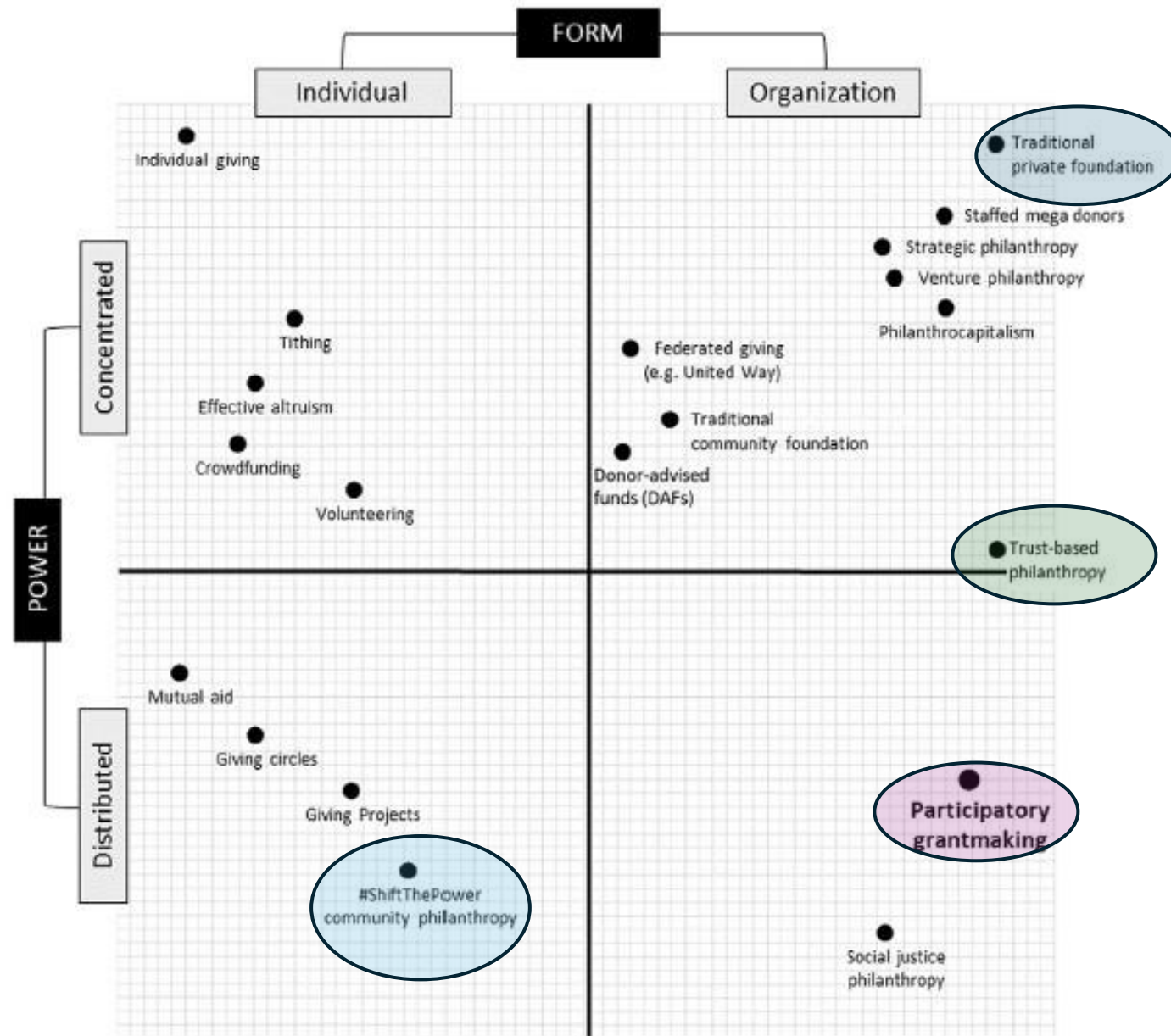
Ongelijkheid: Macht is geconcentreerd bij welgestelden of elites; systematische ongelijkheden worden versterkt.

Gebrek aan verantwoording & inclusie: Mensen en gemeenschappen om wie het gaat, worden zelden betrokken bij het vinden van oplossingen.

Verlies aan zorg of cohesie: Oplossingen worden aan mensen en gemeenschappen opgelegd, wat leidt tot verlies van autonomie en eigenaarschap.

Duurzame filantropie

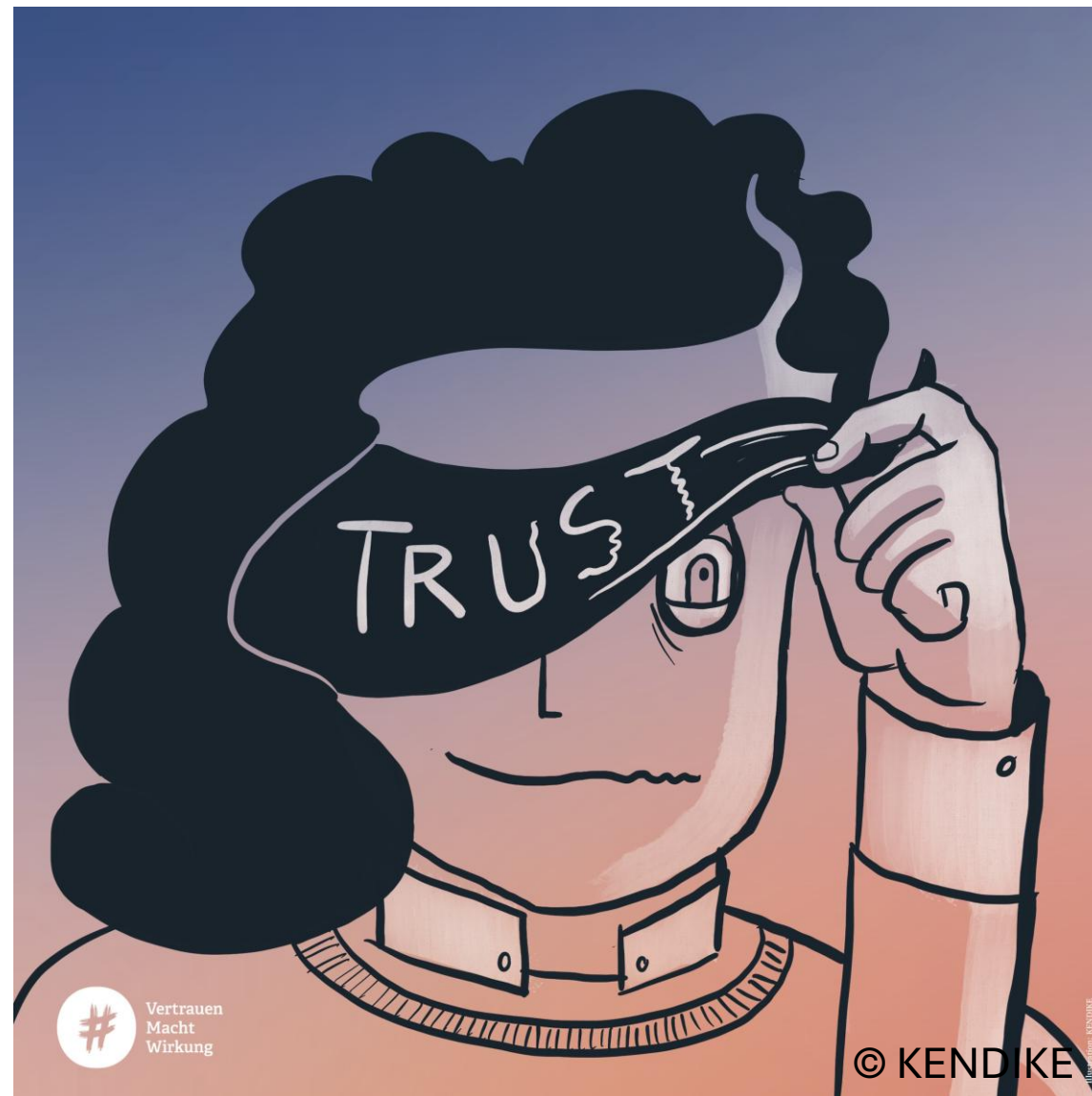
Financieringsstrategieën

Bron: Gibson et al., 2025: p. 16

Filantropie vanuit vertrouwen

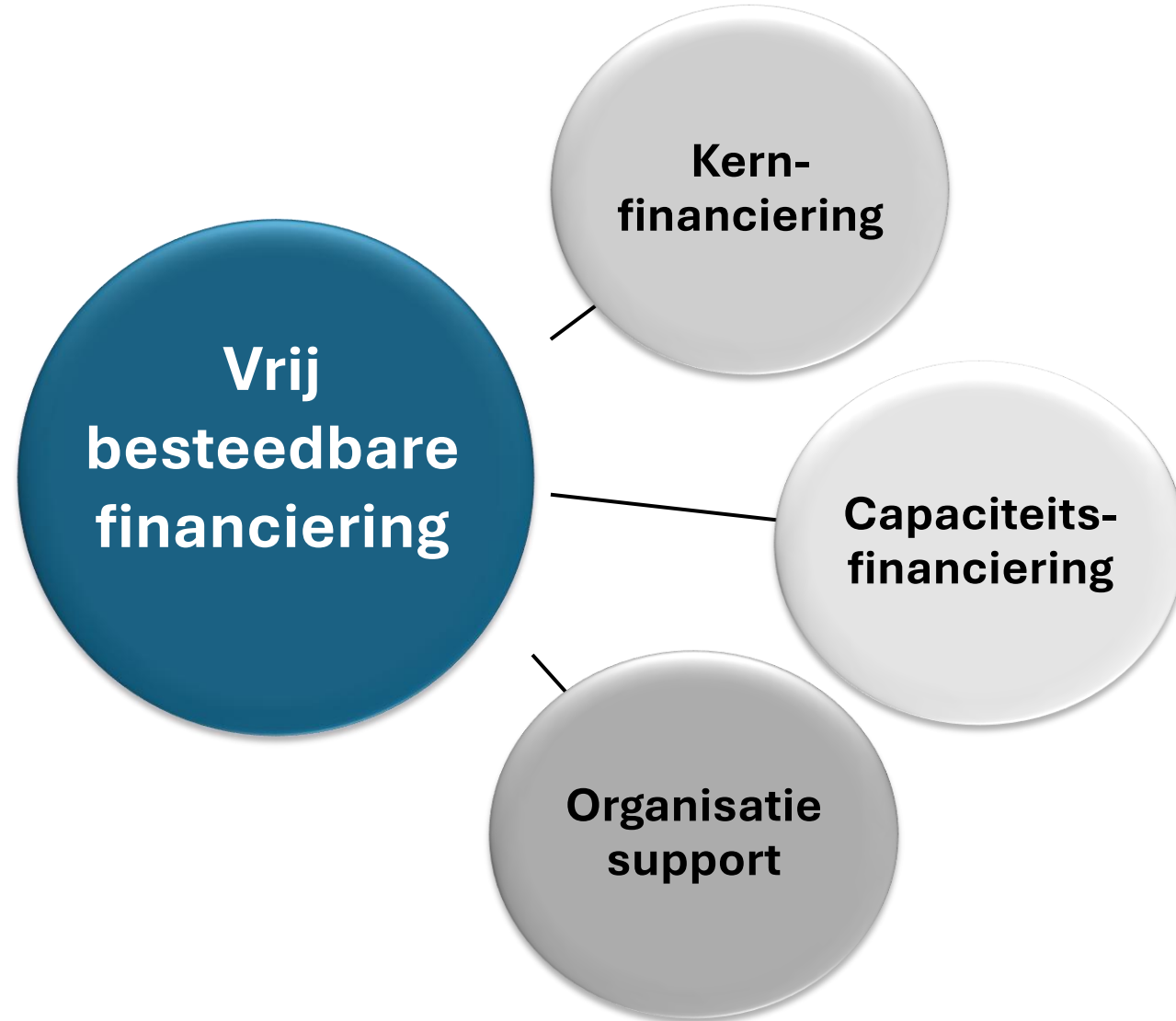
- Meerjarige, vrij besteedbare financiering
- ‘Doe het huiswerk’
- Minimaliseren van aanvraag- en rapporteer druk
- Transparant en open zijn
- Vragen om feedback (en doe er iets mee)
- Geef meer dan geld

Bron: Trust Based Philanthropy Project, 2025

De rol van vrij besteedbare financiering

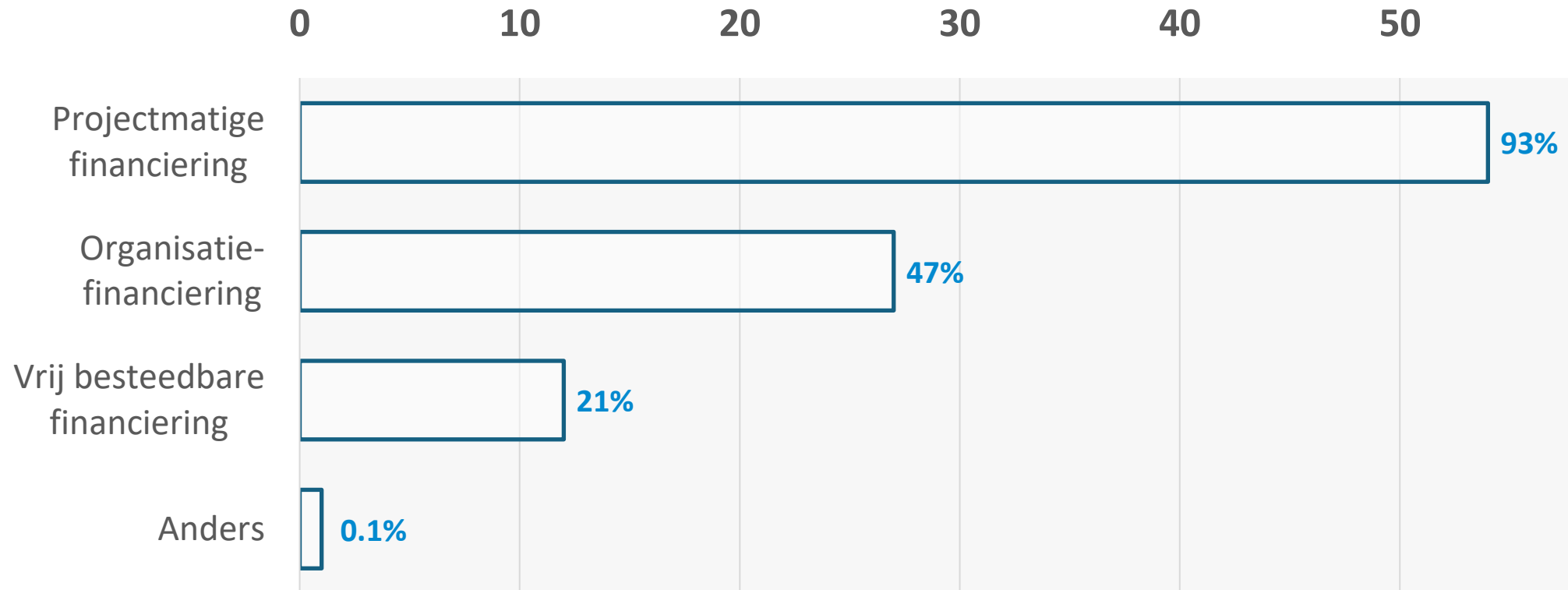
Meerjarige, vrij besteedbare financiering

Wat is vrij besteedbare financiering?

Projectfinanciering is de norm

* Gebaseerd op een steekproef van 58 vermogensfondsen.

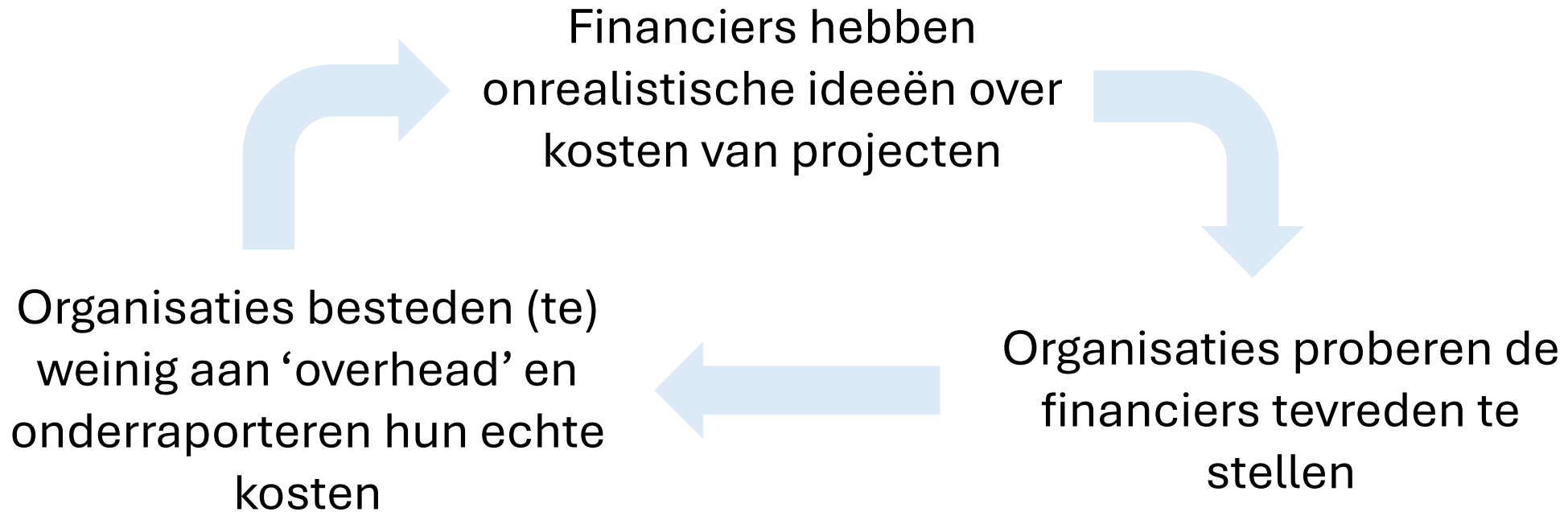
Bron: Bekkers et al., 2024: p. 140

Projectfinanciering is de norm

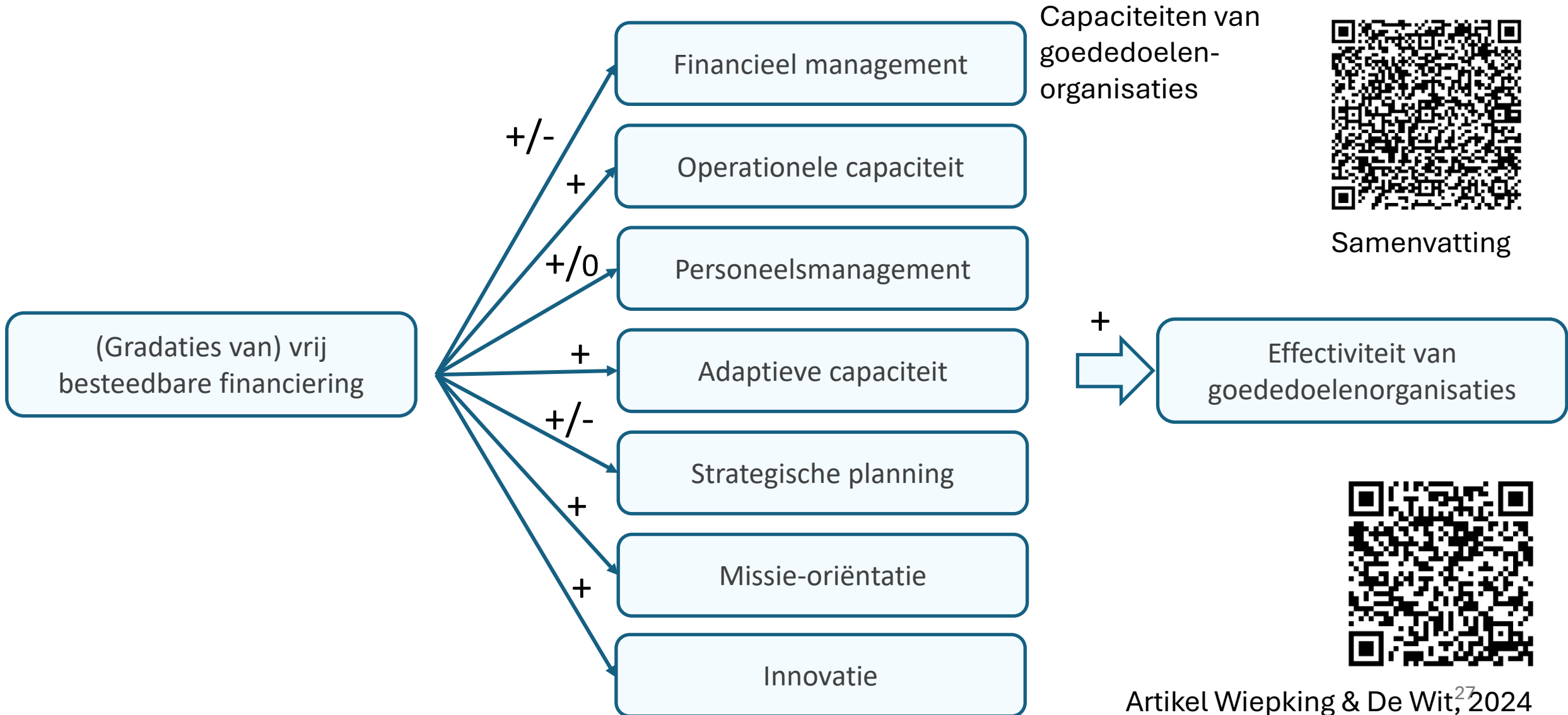
* Gebaseerd op een steekproef van 58 vermogensfondsen.

Waarom is vrij besteedbare financiering zo belangrijk?

Nonprofit starvation cycle

Effecten van vrij besteedbare financiering

Barrières

1. Zorgen over verantwoording
2. Zorgen over strategie en impact
3. Structurele barrières

Suggesties voor fondsen

1. Ga na welke vorm van financiering het beste past bij de missie van je eigen organisatie en die van de ontvangende organisatie.
2. Probeer een nieuw financieringsmodel uit, op kleine schaal.
3. Wees bewust van machtsverschillen met de aanvragende organisatie en de onbedoelde gevolgen die dit kan hebben. Maak verwachtingen expliciet.
4. Luister naar en reageer op de organisaties die je financiert en hun doelgroepen.
5. Wees alert om niet alleen grotere, gevestigde organisaties te financieren.

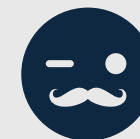
Suggesties voor fondsenwervende organisaties

Breng je eigen
financieringsportfolio
in kaart

Ga in gesprek met
(oude) bekenden

Wat wil je bereiken –
communiceer dit!

Kleine stapjes eerst

Put your money
where your mouth is..

Meer informatie

- Voor fondsen

- Voor fondsenwervende organisaties

Dank!

More information:
grantmakingresearch.nl

Part of:

Centrum voor Filantropische
studies VU Amsterdam

In collaboration with:

Funded by:

Referenties

- Anheier, Helmut K., and Diana Leat. 2013. “Philanthropic Foundations: What Rationales?” *Social Research: An International Quarterly* 80(2):449–72.
- Bekkers, R., Koolen-Maas, S., & Schuyt, T. (2024). *Geven in Nederland 2024: Maatschappelijke betrokkenheid in kaart gebracht*.
- Callahan, David. 2017. *The Givers: Wealth, Power, and Philanthropy in a New Gilded Age*. New York, N.Y.: Vintage Books.
- Doan, Dana, Pamala Wiepking, and Elizabeth Dale. 2025. “Democratizing Philanthropy Research Initiative Webinar,” August, Virtual.
- Gibson, C. M., Cardona, C., Johnson, J. M., & Suárez, D. (2025). *Participatory Grantmaking in Philanthropy: How Democratizing Decision-Making Shifts Power to Communities*. Washington, D.C: Georgetown University Press.
- Giridharadas, Anand. 2018. *Winners Take All: The Elite Charade of Changing the World*. New York, N.Y.: Vintage Books.

Referenties

- Gregory & Howard (2019) The Nonprofit Starvation Cycle. Stanford Social Innovation Review, https://ssir.org/articles/entry/the_nonprofit_starvation_cycle
- Reich, Rob. 2018. *Just Giving: Why Philanthropy Is Failing Democracy and How It Can Do Better*. Princeton, N.J.: Princeton University Press.
- Saunders-Hastings, Emma. 2022. *Private Virtues, Public Vices: Philanthropy and Democratic Equality*. University of Chicago Press.
- Trust Based Philanthropy Project. 2025. “Trust Based Philanthropy.” <https://trustbasedphilanthropy.org/>.
- Wiepking, P., & de Wit, A. (2024). Unrestricted funding and nonprofit capacities: Developing a conceptual model. *Nonprofit Management and Leadership*. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/nml.21592>
- Slides 20, 28, 31: Images created by @Kendike for Vertrauen Macht Wirkung Germany, January 2025